

PIRKKO JÄNTTI

LKT, geriatrian dosentti,
lääkintöneuvos

MARIA NUOTIO

LT, geriatrian professori ja
ylilääkäri
Turun yliopisto, Turun kaupungin
hyvinvointitoimiala ja Tyks

MARITTA SALONJOJA

LT, geriatrian erikoislääkäri

KIRJALLISUUTTA

- 1 Kerminen H. Geriatric assessment in clinical practice. Current situation and challenges in implementation. Väitöskirja, Tampereen yliopisto, 2021.
- 2 Nuotio M, Hartikainen S, Nykänen I. Vanhuksen vajaaravitsemuksen arviointi, ehkäisy ja hoito. Suom Lääkäril 2019;74(20):1268–81.
- 3 Salminen KS, Suominen MH, Soini H ym. Association between nutritional status and health-related quality of life among long-term care residents in Helsinki. Nutr Health Aging 2019;23(5):474-8

Geriatrisia mittareita on käytettävä oikein

Geriatrinen arviointi on näyttöön perustuva menetelmä, jota tulisi soveltaa laajasti ikäihmisten terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen. Tuoreen väitöstutkimuksen mukaan hyödyntämisessä on edelleen puutteita alan erikoislääkäreilläkin. (1)

Arvioinnin apuna käytettävien mittarien tarkoitus ei ole kaikille lääkäreille selvää. Kollegoille saattaa esimerkiksi olla epäselvää, mitä mittaria pitäisi käyttää eri tilanteissa ja erityyppisille ikäihmisille. On ollut vaikeuksia erottaa, mikä on tärkeää diagnostiikalle ja mikä sairauksien seurannalle.

Geriatrien käyttämää laaja-alaista arviointia ei kuitenkaan tarvitse soveltaa kaikkiin ikäihmisiin.

Voi valita helppokäyttöisen mittarin, esimerkiksi Mini Nutritional Assessment (MNA) -mittarin lyhyen version. Se tunnistaa vajaaravitsemuksen ja sen riskin ja soveltuu erinomaisesti käytettäväksi kaikilla terveydenhoidon tasoilla (2).

Systemaattinen vajaaravitsemuksen ja sen riskin tunnistaminen on erityisen tärkeää hoiwa-asumisessa. Hyvä ruoka ei takaa iäkkään hyvää ravitsemusta ja sen tuomaa terveyttä ja elämänlaatua pitkäaikaishoidossa (3).

Lääkärillä olisi hyvä olla hoitajatyöpari, jonka kanssa sopia geriatrisen arvioinnin työjako. Muilla ammattilaisilla on usein kokemusta ja osaamista mittareista (1,2).

Lisäksi geriatrian opetus tarvitsee vahvistamista lääketieteellisissä tiedekunnissa. Tarvi-taan myös geriatrian ja muiden alojen ja ammattiryhmien yhteistyötä jatko- sekä täydennuskoulutuksessa.

Toivoa on: lääketieteen kuudennen vuosikurssin opiskelijat ovat kurssipalautteissaan kii-telleet geriatrisen arvioinnin mittareiden sisällyttämistä opetukseen. He uskovat hyödyntävänsä niitä myös työelämässä ikäihmisten parissa. ●